

Prikaz knjige

Šurbatović, J. (2014)
MENADŽMENT U SPORTU

*Izdavač: JP Zavod za udžbenike, Beograd i
Visoka sportska i zdravstvena škola, Beograd, Srbija; str. 344
ISBN 978-86-917403-0-6; COBISS.SR-ID 203632652*

Knjigu autora prof. dr Jovana Šurbatovića "Menadžment u sportu" već neko vreme očekivali su ne samo brojni studenti, nego i stručnjaci u sportu kao i svi zainteresovani za ovu sve aktuelniju temu iz oblasti sporta. Ova monografska studija, u izdanju JP Zavoda za udžbenike iz Beograda i Visoke sportske i zdravstvene škole iz Beograda, koja ima 344 strane, 52 slike, 39 tabela, 8 grafikona i 14 studija slučaja, predstavlja neprocenjivu vrednost za, još uvek nedovoljno istraženu, naučnu oblast sportskog menadžmenta. Iako se mali broj autora na našim prostorima bavi(o) proučavanjem procesa upravljanja u sportu i sportskim organizacijama utemeljenim na teorijskim osnovama i zakonitostima iz oblasti naučnog menadžmenta, ova knjiga daje značajan doprinos boljem razumevanju efikasnijeg funkcionisanja moderne sportske organizacije, ali i tumačenju brojnih pitanja i problema sa kojima se ona, u današnjem dinamičnom okruženju, permanentno susreće.

Opšte je poznato da savremeni sport, bilo da ga posmatramo kao profesionalni, amaterski, rekreativni ili školski, i sport dece i mladih, zahteva visok nivo znanja, kompetentnosti i profesionalizam sportskih stručnjaka rada sa ovim kategorijama. Međutim, ulogu i značaj stručnjaka u sportu u upravljačko-administrativnom delu svake sportske organizacije ne treba minimizirati. Uspešan način upravljanja sportskom organizacijom, postao je zahtev i potreba njenog rasta i razvoja, a upravo u tome odlučujuću ulogu imaju visokoobrazovani i kvalifikovani menadžeri iz oblasti sporta. Naime, kako se sportska industrija vremenom uvećavala i rasla, to je veća potreba za uspešnom menadžment praksom, zasnovanoj na stručnjacima specijalizovanih kompetencija iz oblasti sportskog menadžmenta. Zato su, danas, sportski menadžeri svojim znanjem, veštinama, potencijalom i sposobnostima postali faktor od kritične važnosti za uspeh efikasne i efektivne sportske organizacije.

Autor je knjigu "Menadžment u sportu" strukturirao u deset poglavlja, koji postepeno čitaoca uvodi u ovu problematiku. U završnom delu knjige dati su vrlo jasno i koncizno pregledi studija slučaja, tabela i grafikona, Indeks pojmova i Literatura iz ove oblasti.

Prvo poglavlje posvećeno je osnovnim karakteristikama teorijskog koncepta naučnog menadžmenta njegovom nastanku i razvoju, daje se prikaz osnovnih teorija, definiše se pojam menadžmenta, menadžment nivoi i osnovna merila uspeha svake organizacije (efikasnost i efektivnost), sa osvrtom na savremeni aspekt menadžment.

U *drugom poglavlju* autor detaljno obrađuje pet osnovnih faza procesa menadžmenta- predviđanje, planiranje, organizovanje, rukovođenje i kontrolu.

Treće poglavlje se bavi definisanjem sporta kao jednog multidimenzionalnog i specifičnog svetskog fenomena. Autor ističe značaj i ulogu bavljenja sportskom aktivnosti u savremenom načinu života, i postavlja pitanje potrebe strateškog i sistemskog pristupa, uloge i odnosa države prema sportu i koliki treba da bude taj uticaj na njegov razvoj i funkcionisanje uopšte, uz isticanje da sport treba da se što više povezuje sa privredom putem sponzorskih ugovora, ugovora o reklami i donaciji, ili poklona. U ovom poglavlju se definiše pojam menadžmenta u sportu, kao jedne multidisciplinarnе naučne oblasti, koja svoje ishodište nalazi u naukama o menadžmentu i sportu, i autor ukazuje na ulogu i značaj menadžera u savremenom sportu za razvoj sportske organizacije.

U *četvrtom poglavlju* autor elaborira kako se pet osnovnih funkcija procesa menadžmenta predviđanje, planiranje, organizovanje, rukovođenje i kontrola primenjuju na sport. Ono što daje posebnu vrednost ovom poglavlju jesu primeri iz prakse, te tako autor većinu menadžment funkcija ilustruje studijom slučaja (predviđanje u sportu – studija slučaja KK "FMP" Beograd i predviđanje broja osvojenih medalja zemalja na Olimpijskim igrama; planiranje u sportu - FK "Crvena Zvezda" i KK "Partizan"; organizovanje u sportu - šema organizacione strukture FK "Crvena Zvezda"; kontrola u sportu – primer UEFA koja kroz obavezno licenciranje i redovne revizorske izveštaje vrši finansijsku kontrolu evropskih fudbalskih klubova).

Peto i šesto poglavlje posvećeno je profesionalnom, odnosno rekreativnom sportu. U poglavlju koji se odnosi na profesionalni sport, autor vrlo suvereno vlada ovom oblašću dajući sistematično podatke o globalizaciji modernog sporta (str. 116-119). U prilog tome navode se sledeći statistički podaci Evropske komisije u dokumentu (European Commissions White Papers on sport, 2006): oko 60% građana Evropske unije (271 miliona stanovnika) se bavi sportom ili nekim oblikom vežbanja u sportu; u 700.000 evropskih sportskih klubova takmiči se oko 70 miliona sportista, a angažovano je oko 10 miliona volontera. Ovo poglavlje sadrži i prikaz regionalnog ulaganja u sport u periodu od 2008. do 2012., zatim koliki je udeo pojedinih sportova u ukupnoj vrednosti i zanimljiv tabelarni prikaz američkih kompanija koje imaju potpisane ugovore na prava na ime sportskih objekata ("naming rights") i vrednosti tih ugovora, lista najplaćenijih sportista (fudbalera i košarkaša u

2013. god.), lista najznačajnijih fudbalskih brendova (fudbalskih klubova) u svetu u 2013. god. Poseban doprinos ovog poglavlja je analiza modela finansiranja u profesionalnom sportu u svetu (američki, britanski, zapadnoevropski model Nemačke i Španije, i francuski) i strategija njegovog upravljanja. Autor ističe dve strategije koje su prisutne u evropskom profesionalnom sportu: maksimizacija profita i maksimizacija sportskih performansi. Na kraju ovog poglavlja data su dva zanimljiva primera iz prakse o partnerstvu između kompanije Coca-Cola i Olimpijskog pokreta, i dobar primer primene strateškog koncepta uspešnog upravljanja Žoan Laporta i njegovog tima u FK "Barcelona". Poglavlje koje se odnosi na rekreativni sport ukazuje na shvatanje važnosti njegovog značaja i potrebi za redovnim upražnjavanjem nekog oblika fizičke aktivnosti, kao i na potrebu definisanja uloge države u intenzivnijoj afirmaciji i promociji rekreativnog sporta u cilju poboljšanja zdravlja i opšteg psihofizičkog statusa građana.

Sedmo i osmo poglavlje Menadžment sportski objekata odnosno Menadžment sportskih događaja koncizno uvodi čitaoca u osnovne pojmove o sportskim objektima, vrstama, njihovoj klasifikaciji i tipologiji, uz osvrt na savremene trendove koji prate izgradnju ovih objekata u svetu. Na kraju ovog poglavlja data je studija slučaja prvog multifunkcionalnog stadiona u Evropi - "Amsterdam Arena". Pojam, karakteristike, planiranje, organizovanje i finansiranje sportskih događaja i studija slučaja Olimpijske igre u Londonu 2012. godine, obuhvaćeni su u osmom poglavlju.

Deveto poglavlje obuhvatilo je popularnu temu Marketing menadžmenta u sportu, a autor posebno naglašava značaj sponzorstva (studija slučaja - sponzorstvo kompanije MasterCard i UEFA Liga Šampiona), brendiranja (studija slučaja – izveštaji engleske konsultantske kuće Brand Finance plc o najvrednijim brendovima – fudbalskim klubovima Evrope).

U *desetom poglavlju* autor naglašava značaj povezanosti odnosa s javnošću i medija sa sportom, a sve u cilju ostvarivanja efikasnije komunikacije sa sportskom i celokupnom javnošću radi stvaranja što pozitivnijeg imidža, ugleda i reputacije na sportskom tržištu. Sa razvojem savremene internet tehnologije, što ujedno predstavlja i novitet u savremenoj literaturi iz oblasti marketing menadžmenta u sportu je sve češća upotreba društvenih mreža (Facebook, Twitter, LinkedIn i MySpace) u promociji sportskih organizacija (studija slučaja primena novih medija u promociji - Twitter i finale Lige Šampiona 2012. godine).

Za autora knjige "Menadžment u sportu" prof. dr Jovana Šurbatovića pored toga što je veliki ljubitelj sporta i njegov dobar poznavalac, može da se kaže da je afirmisani sportski radnik, koji već nekoliko godina uspešno radi na funkciji generalnog sekretara Fudbalskog saveza Beograda, ali i kao profesor na Visokoj sportskoj i zdravstvenoj školi. Autor pokazuje dobar primer svojim studentima, ali i široj sportskoj javnosti, da su teorija i praksa u sportu

neraskidive celine i predstavljaju značajan uslov za rešavanje brojnih problema i teškoća sa kojima se naš sport svakodnevno suočava. Ova knjiga se odlikuje jednostavnim stilom, visokim nivoom pragmatičnosti i instruktivnosti, te je stoga toplo preporučujemo svim studentima visokoškolskih ustanova, koje u svojim programima proučavaju naučnu oblast Menadžment u sportu, ali i široj sportskoj publici koja želi da pronikne u ovu oblast i da na posredan ili neposredan način pomogne razvoju srpskog sporta

Prof. dr Snežana Lazarević¹
Visoka sportska i zdravstvena škola, Beograd, Srbija

UDK 005:796(049.32)

---

¹ ✉ snezanalazarevic@vss.edu.rs